

Gemeenteraad

Besluit

GOEDGEKEURD

Zitting van 25 augustus 2020
Wonen en Leven - Leefmilieu

6 **Uitbreiding gemeentelijk subsidiereglement voor de aanleg en het onderhoud van kleine landschapselementen - Goedkeuring**

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer Patrick Lismont; de heer Jan Wicheler; mevrouw Ingrid Scheepers; mevrouw Rita Thierie; mevrouw Annick Princen; de heer Kristof Schiepers; de heer Gert Houbey; de heer Geert Moyaers; de heer Pascal Vanmolle; mevrouw Marlies Boonen; de heer Winand Abrahams; de heer Koen Putzeys; mevrouw Linda Bex; de heer Filip De Geyter; de heer Rudi Koninckx; de heer Danny Goyens; de heer Sebastien Bollen; mevrouw Kim Peters, algemeen directeur

Verontschuldigd:

de heer Manu Bronckart; de heer Rohnny Dams

Beschrijving

Aanleiding en context

Sinds 1 juni 2007 is er een gemeentelijke subsidie voor de aanleg én het onderhoud van Kleine Landschapselementen (KLE's). Met deze subsidie beoogt het gemeentebestuur het herstel van hoogstamboomgaarden, hagen, houtkanten, holle wegen, poelen,... die zo typisch zijn voor ons Zuid-Haspengouws landschap.

Vóór de ruilverkaveling in Gingelom was ons landschap rijk aan KLE's. Maar omdat Gingelom één van de eerste ruilverkavelingen van het land kende, waarbij bijzonder weinig aandacht werd besteed aan de natuur- en landschapsfunctie van de agrarische gebieden, gingen hectaren hoogstamboomgaarden en andere KLE's verloren. Open akkers bepalen nu het landschap.

KLE's zijn echter belangrijk voor de typische fauna en flora, alsook voor de diversiteit van soorten. Het stimuleren van de aanleg en het onderhouden van bestaande KLE's kunnen fauna en flora een positieve evolutie kennen, die ook het landschap alleen maar ten goede kan komen.

Door de opkomst van de laagstamfruitteelt heeft de hoogstamboomgaard voor de fruitopbrengst nauwelijks nog economisch belang. Het ecologisch belang is echter groot. Hoogstamboomgaarden omzoomd met hagen (meestal meidoorn) vormen een belangrijke overgangsfunctie tussen de dorpskernen en het open akkerlandschap. Omwille van de diversiteit van de oude fruitrassen zijn ze een belangrijk biotoop voor heel wat streekeigen planten en dieren.

Argumentatie

Overwegende dat het gemeentebestuur streeft naar het herstel van kleine landschapselementen die typisch zijn voor het Zuid-Haspengouwse landschap;

Overwegende dat door de intensieve ruilverkaveling veel kleine landschapselementen verloren gingen;

Overwegende dat kleine landschapselementen ook omwille van economische overwegingen een negatieve evolutie doormaken;

Gelet op het feit dat kleine landschapselementen echter belangrijk zijn omwille van hun ecologische functie en de biodiversiteit;

Overwegende dat kleine landschapselementen tevens een meerwaarde betekenen voor het toerisme in de gemeente;

Overwegende dat het gemeentebestuur in 2017 een intentieverklaring ondertekende om het traditionele hoogstamboomgaardenlandschap van Haspengouw te bewaren. Dit was de start van het Onroerend erfgoedrichtplan Hoogstamboomgaarden in Haspengouw en Voeren. Er werd een visienota opgesteld en goedgekeurd door o.a. de gemeente Gingelom.

Financiële en beleidsinformatie

Financiële informatie

RA000256: Premie voor aanleg en onderhoud van Kleine Landschapselementen (oorspronkelijk budget 2020 - €1.500)

RA000358 Beheer en onderhoud van de tumulisites door Park Rangers (oorspronkelijk budget 2020 - €5.300)

De totale kostprijs voor het inzetten van de landschapsteams gecoördineerd door RLHV bedraagt voor onze gemeente: 4.080 euro. In dit budget is de kostprijs voor het onderhoud van de tumuli en de Verborgen Moois wandeling Gallo-Romeinse tumuli (2.400 euro) opgenomen en de kostprijs voor het uitvoeren van werken rond landschapzorg (7 bijkomende gesubsidieerde landschapsteamdagen aan 240 euro per ploegdag).

Stemming op het besluit

Goedgekeurd door de gemeenteraad met unanimititeit

Besluit

Artikel 1

Binnen de perken van de jaarlijks op de begroting goedgekeurde kredieten, verleent het gemeentebestuur een subsidie voor de aanleg en het onderhoud van kleine landschapselementen, met name voor hagen, heggen, hoogstamboomgaarden, houtkanten, poelen, loofbomen en knotbomen.

Artikel 2

Definities:

Haag: een dichte en doorlopende rij houtige, streekeigen planten. De haag wordt door regelmatige en frequente snoei in vorm gehouden.

Heg: een dichte en doorlopende rij houtige streekeigen planten en struiken met een minimaal onderhoud.

Houtkant: bestaat uit een doorlopende rij streekeigen boomvormende en struikvormende soorten, die met tussenpozen van minimaal 8 jaar tegen de grond gedeeltelijk of volledig wordt afgezet.

Hoogstamfruitboom: elke wilde en gecultiveerde kersen-, appelen-, peren-, pruimen- en notenboom. Een hoogstamboom heeft een stamlengte van 1,80 meter tot 2,30 meter. Vanaf die hoogte wordt de kruin (takken) gevormd.

Poel: natuurlijke of door de mens gegraven watervlakken, oorspronkelijk bedoeld als drenkplaats voor het vee. Een poel is een stilstaand water, meestal op een lager gelegen plaats in het landschap met een oppervlakte van 50 tot 150 m².

Loofboom: Streekeigen boom, kan solitair (alleen) of in rij staan.

Knotboom: Streekeigen loofboom waarbij minimaal om de 6 jaar de kruin wordt gekapt, waarna deze weer uitloopt.

Inheems en autochtoon plantgoed: Een plantensoort is inheems in Vlaanderen, als Vlaanderen in het natuurverspreidingsgebied van de soort ligt. Als die plant afkomstig is van voorouders die alleen in onze regio voorkwamen is deze plant autochtoon. Slechts 5% van de bomen en struiken in onze bossen hebben een autochtone herkomst.

Artikel 3

De betoelaagbare kleine landschapselementen zijn gelegen op grondgebied van de gemeente Gingelom in de groengebieden, bosgebieden, natuurontwikkelingsgebieden, parkgebieden, agrarische gebieden, alle gebieden met als nabestemming één van de voornoemde bestemmingen en de met die gebieden vergelijkbare bestemmingsgebieden aangewezen in de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening. Ook kleine landschapselementen gelegen in woonzones met landelijk karakter, zichtbaar vanop het openbaar domein komen in aanmerking.

Artikel 4

Men kan geen beroep doen op de gemeentelijke subsidie als de aanvrager voor hetzelfde landschapselement in aanmerking komt voor een beheerovereenkomst van de Vlaamse Landmaatschappij.

Artikel 5

De werken mogen niet als voorwaarde opgenomen zijn bij de toekenning van een verkavelings-, stedenbouwkundige, natuur- of milieuvergunning of kapmachtiging tenzij het gaat om het herstel of bijplanten van een bestaande hoogstamboomgaard.

Artikel 6

De werken mogen niet als voorwaarde opgenomen zijn bij de toekenning van een verkavelings-, stedenbouwkundige, natuur- of milieuvergunning of kapmachtiging tenzij het gaat om het herstel of bijplanten van een bestaande hoogstamboomgaard.

Artikel 7

De aangevraagde werken moeten in overeenstemming zijn met en uitgevoerd worden volgens de bestaande regelgeving en gebruiken. De aanplant en het onderhoud moeten gebeuren volgens de code van goede natuurpraktijk.

Artikel 8

Bij de aanplant en het onderhoud moet het steeds gaan om streekeigen boom- en struiksoorten, waarbij een positieve bijdrage wordt geleverd aan het voor de streek typische landschap en de natuur.

Artikel 9

Het klein landschapselement moet gedurende minstens 10 jaar intact en integraal op dezelfde plaats behouden te blijven.

Artikel 10

De aanvrager moet zorgen voor de instandhouding van de kleine landschapselementen waarvoor een toelage wordt verkregen (o.m. vervangen van afgestorven exemplaren in het eerstvolgend plantseizoen).

Artikel 11

Bepalingen aanplant hagen of heggen:

- Minimumlengte: 25 meter.
- Plantafstand in de rij voor een haag: 0,25 m (4 planten per meter).
- Plantafstand in de rij voor een heg: 0,5 m (2 planten per meter).
- Minimum formaat plantgoed: 60-80 cm.
- Er moet gebruik gemaakt worden van volgende soorten: meidoorn, sleedoorn, haagbeuk, hazelaar, zomereik, es, inlandse vogelkers, linde, zwarte els, lijsterbes, vlier, Gelderse roos, boskers, veldesdoorn, gele kornoelje, rode kornoelje, hondsroos, kardinaalsmuts, hulst, wilde liguster.

Bepalingen aanplant houtkant:

- Minimumoppervlakte: 300 m².
- Breedte: minstens 3 meter met een maximum van 10 meter.
- Plantdichtheid: minstens 1 plant per m².
- Minimumformaat plantgoed: 60-80 cm.
- Er moet gebruik gemaakt worden van volgen de soorten: meidoorn, sleedoorn, haagbeuk, hazelaar, zomereik, es, inlandse vogelkers, linde, zwarte els, lijsterbes, vlier, Gelderse roos, boskers, veldesdoorn, gele kornoelje, rode kornoelje, hondsroos, kardinaalsmuts, hulst, wilde liguster.

Bepalingen aanplant loofbomen en knotbomen:

- Minimum aantal: 5 bomen
- Plantgoed: hoogstammig en geworteld plantgoed met een stamomtrek van minimum 8 tot 10 cm of een 2,5 tot 3 m lange rechte tak van een bestaande, gezonde knotwilg.
- Er moet gebruik gemaakt worden van volgende soorten: zomereik, es, linde, tamme kastanje, okkernoot, zwarte els, veldesdoorn, haagbeuk, wilg, lijsterbes. Voor knotbomen: zomereik, es, zwarte els, haagbeuk, wilg.

Bepalingen aanplant hoogstamfruitbomen

- Minimum aantal: 5 bomen

- De eerste 5 jaar moet een vormsnoei uitgevoerd worden.
- Deze vormsnoei moet gebeuren via een onderhoudscontract met gespecialiseerde personen of firma. Deze snoei mag ook zelf gedaan worden, mits voorlegging van bewijs van opleiding of ervaring.

Bepalingen aanleg poel:

- De poel mag enkel gegraven worden in de maanden augustus of september, volgend op het tijdstip van de aanvraag en na het verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning.
- De bezonde oever (NW - NOzijde) moet zacht hellend (1:2 tot 1:3) uitgegraven te worden.
- Grootte: tussen 50 m² en 150 m² wateroppervlak.
- Diepte: tussen 0,5 m en 1,5 m (diepste gedeelte vorstvrij in de winter).
- Bij beweiding moet de oever van de poel beschermd worden tegen vertrapping van het vee door op minstens 1 m van de poel over een lengte van minstens 3/4 van de poelomtrek een afsluiting te plaatsen.
- De poel moet van nature water kunnen houden. Er moet een goede waterkwaliteit verzekerd worden (grondwater, kwelwater, bronwater, hellingwater, ondoordringbare kleilaag).
- Er mogen enkel inheemse planten in en rond het water staan die spontaan ontwikkelen. Exoten moeten verwijderd worden.
- Het is niet toegelaten vis, eenden, waterplanten en andere organismen in te brengen in de poel.

Artikel 12

Bepalingen onderhoud haag of heg:

- Minimumlengte: 25 meter.
- Minimumhoogte: 1,25 meter.
- De haag of heg is minstens 2 jaar oud.
- Gaten moeten opgevuld worden met soorten waaruit de haag is opgebouwd.
- De haag of heg wordt onderhouden in de periode tussen 1 september en 1 maart.

Bepalingen onderhoud houtkant:

- De houtkant moet voldoen aan de bepalingen uit artikel 11.
- De aanplant of het vorige onderhoud gebeurde minstens 5 jaar geleden.
- Gaten moeten tijdig opgevuld worden met soorten waaruit de houtkant is opgebouwd.
- De houtkant wordt onderhouden tussen 1 november en 1 maart.

Bepalingen onderhoud knotbomen:

- De knotboom is minstens 5 jaar oud.
- Knotbomenrijen worden gespreid over verschillende jaren geknot.
- Het knotten gebeurt in de periode tussen 1 november en 1 maart.

Bepaling eenmalig, achterstallig onderhoud hoogstamfruitbomen:

- Eenmalige aanvraag om de karakteristieke vorm van de hoogstamfruitbomen te herstellen.
- Het onderhoud moet gebeuren door een specialist, onder de juiste omstandigheden en met de juiste technieken. Het onderhoudscontract of de offerte moet worden toegevoegd aan de gemeentelijke subsidieaanvraag.
- Elke aanvraag wordt vooraf ter plaatse beoordeeld en geadviseerd.

Bepalingen onderhoud poel:

- Het onderhoud gebeurt in augustus of september.
- De poel moet voldoen aan de bepalingen uit artikel 11.
- Overtollige plantengroei moet verwijderd worden.
- Ruiming van organisch materiaal op de bodem van de poel wordt periodiek en bij voorkeur gespreid over minstens 2 jaar uitgevoerd om verlanding te voorkomen.
- De beplanting moet gesnoeid worden zodat de helft van de poel niet beschaduwd is.

Artikel 13

De toelagen worden als volgt toegekend:

Aanleg/aanplant

- Aanleg haag/heg: 2 euro per meter bij gebruik van autochtoon plantgoed, 1 euro bij gebruik van gewoon inheems plantgoed. De toelage is eenmalig aan te vragen bij aanplant en wordt beperkt tot 250 euro.
- Aanplant hoogstamfruitboom en 5 jaar vormsnoei: 35 euro per boom. De toelage is eenmalig en wordt beperkt tot 500 euro.
- Aanplant houtkant: 0,50 euro per vierkante meter bij gebruik van autochtoon plantgoed, 0,3 euro per m² bij gebruik van gewoon inheems plantgoed. De toelage is eenmalig aan te vragen bij aanplant en wordt beperkt tot 250 euro.
- Aanplant loof- en knotboom: 15 euro per boom of 2,50 euro per stek. De toelage is eenmalig aan te vragen bij aanplant en wordt beperkt tot 250 euro.
- Aanleg poel: 200 euro per poel. De toelage is eenmalig aan te vragen bij aanleg.

Bovenstaande subsidie-onderdelen mogen gecombineerd worden tot een maximum van € 500 per aanvrager per jaar.

Onderhoud

- Onderhoud haag/heg: 0,50 euro per meter. De toelage is jaarlijks aan te vragen en wordt beperkt tot 250 euro.
- Onderhoud houtkant: 0,14 euro per vierkante meter. De toelage is om de 5 jaar of meer aan te vragen en wordt beperkt tot 250 euro.
- Onderhoud hoogstamfruitbomen: max. 50 % van de totale kostprijs. De toelage is per boom om de 5 jaar of meer aan te vragen en wordt beperkt tot 500 euro.
- Onderhoud poel: 100 euro per poel. De toelage is om de 5 jaar of meer aan te vragen en wordt beperkt tot 200 euro. Het onderhoud kan gespreid over 2 jaren uitgevoerd worden.
- Onderhoud knotboom: 10 euro per boom. De toelage is per boom om de 5 jaar of meer aan te vragen en wordt beperkt tot 250 euro. Knotbomenrijen kunnen gespreid over meerdere jaren geknot worden.

Bovenstaande subsidie-onderdelen mogen gecombineerd worden tot een maximum van € 500 per aanvrager per jaar.

Via de samenwerking tussen de gemeente en het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren kan je voor een aantal meer omvangrijke landschapswerken beroep doen op een gratis landschapsteam. Deze aanvragen worden individueel beoordeeld en door het Regionaal Landschap voorbereid en begeleid. De werken moeten minstens voldoen aan de bepalingen uit dit subsidiereglement. Per aanvraagdossier kunnen maximaal 2 ploegdagen worden toegekend, voor zover het jaarlijks voorziene aantal dagen niet overschreden is. Volgende werken komen in aanmerking:

- Aanplant minimaal 125 m haag
- Aanplant minimaal 500 m² houtkant
- Aanplant minimaal 10 loofbomen
- Aanplant minimaal 10 fruitbomen
- Ook eenmalige achterstallige onderhoudswerken aan hagen, houtkanten en knotbomen met als doel een regulier beheer op te kunnen starten komen in aanmerking vanaf een geraamde werkduur van minstens 1 ploegdag. In dit geval kom je niet in aanmerking voor de onderhoudssubsidie.

Artikel 14

De aanvraag wordt opgemaakt door het Regionaal Landschap (Landschapsloket) en wordt door de aanvrager via het standaardformulier minstens 30 dagen vóór de aanplant of het onderhoud ingediend bij het college van burgemeester en schepenen.

De aanvraag omvat:

- Ingevuld aanvraagformulier
- Topografische kaart (schaal 1/10 000)
- Kadasterplan met aanduiding van maten en situering van het klein landschapselement
- Minstens 2 foto's
- Onderhoudscontract/getuigschrift (enkel voor aanplant/onderhoud hoogstamfruitbomen)

Artikel 15

Het college van burgemeester en schepenen beslist over de toekenning (en eventuele extra voorwaarden m.b.t. soortensamenstelling, uitvoeringswijze, locatie, ...).

De aanvraag kan geweigerd worden als de voorgestelde werken landschappelijk of ecologisch niet gewenst zijn.

Artikel 16

De beslissing van het college van burgemeester en schepenen wordt schriftelijk meegedeeld aan de aanvrager en het Regionaal Landschap.

Artikel 17

Het gemeentebestuur moet door de aanvrager binnen de 6 maanden na voltooiing van de werken via het standaard formulier op de hoogte gebracht worden dat aan de voorwaarden voldaan is. Hierbij wordt een aanvraag tot uitbetaling gevoegd.

Artikel 18

Het gemeentebestuur of toezichhoudende ambtenaar kan de werken komen controleren vooraleer de betaling uit te voeren. Wanneer de uitvoering onvolledig of gebrekkig is kan de betaling verminderd, uitgesteld of geweigerd worden. De subsidie wordt ook niet toegekend als het klein landschapselement wordt aangelegd/onderhouden op een wijze die in strijd is met de bestaande wetgeving, reglementen en gebruiken.

Artikel 19

De toelage kan geheel of gedeeltelijk teruggevorderd worden in volgende gevallen:

- Bij gebrek aan zorg voor het klein landschapselement.
- Wanneer het gesubsidieerde klein landschapselement geen 10 jaar intact en integraal op dezelfde plaats blijft bestaan (het is verboden het landschapselement te verplaatsen, rooien, vellen of definitief verwijderen binnen deze tijdsduur; met vellen en rooien wordt gelijkgesteld: schade toebrengen, verminken of vernielen door ringen, ontschorsen, verschroeien, gebruik van chemische middelen, vraatschade, ...).
- Als frauduleuze praktijken worden vastgesteld. In dit geval vervalt de subsidie en er kan een boete opgelegd worden die maximaal het dubbele bedraagt van de toegekende subsidie.

Aldus beslist in bovenvermelde zitting,
Namens de Gemeenteraad

Algemeen directeur
Kim Peters

Voorzitter gemeenteraad
Patrick Lismont